

UNIVERSITY OF WARSAW

Faculty of Economic Sciences

Zamówienia publiczne i pomoc publiczna

Część II. Pomoc publiczna

dr Piotr Modzelewski

Katedra Bankowości, Finansów i Rachunkowości

WNE UW

Wsparcie publiczne

- Pomoc de minimis
- Pomoc publiczna
- Pomoc publiczna w rolnictwie
- Wsparcie publiczne niestanowiące pomocy

Definicja pomocy publicznej

- Pomoc publiczna to pomoc udzielana przez państwo członkowskie lub ze źródeł państwowych, w jakiejkolwiek formie, która narusza lub grozi naruszeniem konkurencji przez uprzywilejowanie niektórych przedsiębiorstw lub produkcji niektórych towarów w zakresie, w jakim wpływa ona negatywnie na wymianę handlową pomiędzy państwami członkowskimi

Pomoc de minimis

- Od 1 stycznia 2014 roku zasady przyznawania pomocy de minimis reguluje Rozporządzenie Komisji Europejskiej 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r.
- Jedną z form wsparcia przedsiębiorców jest tzw. pomoc de minimis, warto poznać jej założenia, gdyż wiele programów pomocowych przewiduje jej udział.
- Koncepcja pomocy de minimis wywodzi się z zasady, iż pomoc o stosunkowo niskiej wartości nie jest w stanie naruszyć konkurencji lub wywierać wpływ na handel między Państwami Członkowskimi. W związku z tym to Państwo Członkowskie UE decyduje o formie i wysokości przyznawanej pomocy.
- Może być udzielona przedsiębiorcy w różnych formach: na szkolenia, inwestycje ale także w formie zwolnień podatkowych czy umorzenia odsetek ZUS i innych

Pomoc de minimis

- W rozporządzeniu określona została maksymalna kwota pomocy, jaką Państwo udzielić może jednemu podmiotowi gospodarczemu **na przestrzeni 3 lat, na poziomie 200 tys. EUR brutto**. Dla firm z **sektora drogowego transportu towarów** maksymalna kwota dofinansowania **ograniczona została do 100 tys. EUR**.
- Wyjątkiem jest sytuacja świadczenia usług zintegrowanych, w których sam drogowy transport towarów jest tylko jednym z elementów usługi, np. usług przeprowadzkowych, pocztowych lub kurierskich albo usług obejmujących zbieranie i przetwarzanie odpadów, nie należy uznawać za usługi transportowe wówczas kwota dofinansowania nie ulega obniżeniu.
- W związku z **nadwyżką mocy przewozowych** w sektorze drogowego transportu towarów oraz z uwagi na cele polityki transportowej w zakresie natężenia ruchu i transportu towarowego, z zakresu stosowania niniejszego rozporządzenia należy wykluczyć pomoc na nabycie pojazdów przeznaczonych do transportu drogowego towarów przez przedsiębiorstwa prowadzące działalność zarobkową w zakresie transportu drogowego towarów. Z uwagi na rozwój sektora drogowego transportu pasażerskiego nie należy już stosować obniżonego pułapu w odniesieniu do tego sektora.

Grupy wyłączone z możliwości otrzymania pomocy de minimis to:

- przedsiębiorcy działający w sektorze **rybołówstwa** i akwakultury, objęci rozporządzeniem Rady (WE) nr 104/2000,
- przedsiębiorstwa zajmujące się produkcją podstawową produktów rolnych wymienionych w Załączniku I do Traktatu Wspólnoty Europejskiej;
- przedsiębiorstwa prowadzące działalność w sektorze przetwarzania i **wprowadzenia do obrotu produktów rolnych** wymienionych w Załączniku I do Traktatu Wspólnoty Europejskiej, jeżeli wielkość pomocy jest uzależniona od oceny lub ilości produktów zakupionych od pierwotnych producentów produktów rolnych lub wprowadzonych na rynek, bądź jej udzielenie jest uzależnione od przekazania jej producentom tych produktów;
- pomocy udzielanej na działalność związaną z wywozem do państw trzecich lub państw członkowskich, tzn. pomocy związanej bezpośrednio z ilością wywożonych produktów, tworzeniem i prowadzeniem sieci dystrybucyjnej lub innymi wydatkami bieżącymi związanymi z taką działalnością,
- pomocy uwarunkowanej pierwszeństwem korzystania z towarów krajowych w stosunku do towarów sprowadzonych z zagranicy.

Pomoc publiczna

- 1) Pomoc publiczna w transporcie
- 2) Pomoc publiczna z wyłączeniem pomocy w transporcie
 - Horyzontalna
 - Regionalna
 - Sektorowa
 - Inna

Pomoc publiczna

- Prenotyfikacja i notyfikacja
- Monitorowanie pomocy publicznej (SHRIMP)
- Kontrola pomocy
- Pomoc udzielana w ramach wyłączeń grupowych (Komisja Europejska ma możliwość wydawania rozporządzeń, na podstawie których pewne kategorie pomocy są, niejako z góry, uznane za zgodne ze wspólnym rynkiem i w związku z tym nie wymagają wcześniejszej notyfikacji oraz uzyskania zgody Komisji. Są to projekty objęte tzw. wyłączeniami grupowymi oraz pomoc de minimis).

Wyłączenia grupowe

Kwestię przyznawania pomocy w ramach wyłączeń grupowych reguluje Rozporządzenie Komisji (WE) NR 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 TWE. Odnosi się ono do następujących kategorii wsparcia:

- pomocy regionalnej;
- pomocy inwestycyjnej i na zatrudnienie dla MŚP;
- pomocy na zakładanie przedsiębiorstw przez kobiety;
- pomocy na ochronę środowiska;
- pomocy na usługi doradcze dla MŚP i udział MŚP w targach;
- pomocy w formie kapitału podwyższonego ryzyka;
- pomocy na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną;
- pomocy szkoleniowej;
- pomocy dla pracowników znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji lub niepełnosprawnych.

Pomoc publiczna na ratowanie

- Pomoc na ratowanie i restrukturyzację jako szczególny rodzaj pomocy horyzontalnej
- Zasada „pierwszy i ostatni raz”
- Wsparcie w postaci gwarancji kredytowych lub pożyczek
- Poważne trudności społeczne (bezrobocie na danym terenie)
- Plan restrukturyzacji
- Pomoc ograniczona do kwoty potrzebnej na okres dopuszczalnej pomocy (6 miesięcy)

Definicja pomocy publicznej

Artykuł 107 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

1. Z zastrzeżeniem innych postanowień przewidzianych w Traktatach, wszelka pomoc przyznawana przez Państwo Członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która **zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji** poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest **niezgodna z rynkiem wewnętrznym** w zakresie, w jakim **wpływa na wymianę handlową między Państwami Członkowskimi**.
- Selektywność
 - Zasada równego traktowania
 - Definicja „państwa”
 - Środki publiczne – wydatek lub uszczuplenie dochodów
 - Wymiana handlowa – wpływ niezależnie, czy usługi mają charakter lokalny, czy regionalny

Art. 107 cd.

2. Zgodna z rynkiem wewnętrznym jest:

- a) pomoc o charakterze socjalnym przyznawana indywidualnym konsumentom, pod warunkiem że jest przyznawana bez dyskryminacji związanej z pochodzeniem produktów;
- b) pomoc mająca na celu naprawienie szkód spowodowanych klęskami żywiołowymi lub innymi zdarzeniami nadzwyczajnymi;
- c) pomoc przyznawana gospodarce niektórych regionów Republiki Federalnej Niemiec dotkniętych podziałem Niemiec, w zakresie, w jakim jest niezbędna do skompensowania niekorzystnych skutków gospodarczych spowodowanych tym podziałem. Pięć lat po wejściu w życie Traktatu z Lizbony, Rada, na wniosek Komisji, może przyjąć decyzję uchylającą niniejszą literę.

Art. 107 cd.

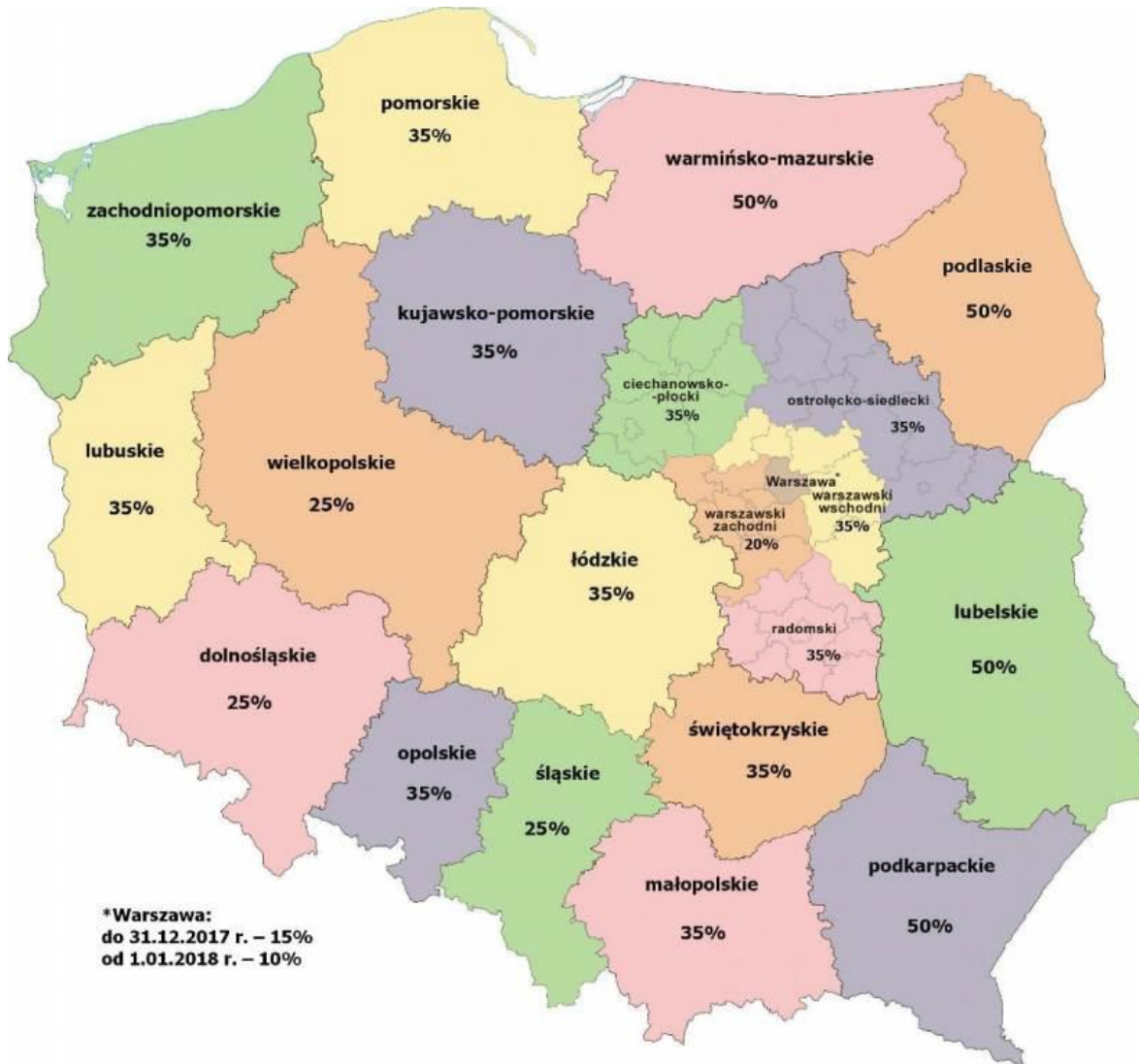
3. Za zgodną z rynkiem wewnętrznym może zostać uznana:

- a) **pomoc przeznaczona na sprzyjanie rozwojowi gospodarczemu regionów, w których poziom życia jest nienormalnie niski lub regionów, w których istnieje poważny stan niedostatecznego zatrudnienia**, jak również regionów, o których mowa w artykule 349, z uwzględnieniem ich sytuacji strukturalnej, gospodarczej i społecznej; **[podstawa prawna pomocy regionalnej]**
- b) pomoc przeznaczona na wspieranie realizacji ważnych projektów stanowiących przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania lub mająca na celu zaradzenie poważnym zaburzeniom w gospodarce Państwa Członkowskiego;
- c) pomoc przeznaczona na ułatwianie rozwoju niektórych działań gospodarczych lub niektórych regionów gospodarczych, o ile nie zmienia warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem; **[podstawa prawna pomocy regionalnej oraz sektorowej]**
- d) pomoc przeznaczona na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego, o ile nie zmienia warunków wymiany handlowej i konkurencji w Unii w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem;
- e) **inne kategorie pomocy**, jakie Rada może określić decyzją, stanowiąc na wniosek Komisji. **[czyli katalog nie jest zamknięty=> pomoc dla sektorów węglowego i stocznioowego]**

Pomoc regionalna

- Wytyczne w sprawie pomocy regionalnej na lata 2014-2020, Komisja Europejska
- Mapa pomocy

Artykuł 108

1. Komisja we współpracy z Państwami Członkowskimi stale bada systemy pomocy istniejące w tych Państwach. Proponuje im ona stosowne środki konieczne ze względu na stopniowy rozwój lub funkcjonowanie rynku wewnętrznego. 2. Jeśli Komisja stwierdzi, po wezwaniu zainteresowanych stron do przedstawienia uwag, że pomoc przyznana przez Państwo lub przy użyciu zasobów państwowych nie jest zgodna z rynkiem wewnętrznym w rozumieniu artykułu 107, lub że pomoc ta jest nadużywana, decyduje o zniesieniu lub zmianie tej pomocy przez dane Państwo w terminie, który ona określa. Jeśli dane Państwo nie zastosuje się do tej decyzji w wyznaczonym terminie, Komisja lub każde inne zainteresowane Państwo może, na zasadzie odstępstwa od postanowień artykułów 258 i 259, wnieść sprawę bezpośrednio do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

Artykuł 108

Na wniosek Państwa Członkowskiego Rada, stanowiąc jednomyślnie, może zdecydować, że pomoc, którą to Państwo przyznaje lub zamierza przyznać, jest uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym, na zasadzie odstępstwa od postanowień artykułu 107 lub rozporządzeń przewidzianych w artykule 109, jeśli wyjątkowe okoliczności uzasadniają taką decyzję. Jeśli w odniesieniu do danej pomocy Komisja wszczęła procedurę przewidzianą w pierwszym akapicie niniejszego ustępu, wystąpienie zainteresowanego Państwa z wnioskiem skierowanym do Rady powoduje zawieszenie tej procedury do czasu zajęcia stanowiska przez Radę. Jednakże jeśli Rada nie zajmie stanowiska w terminie trzech miesięcy od wystąpienia z wnioskiem, Komisja wydaje decyzję w sprawie.

3. Komisja jest informowana, w czasie odpowiednim do przedstawienia swych uwag, o wszelkich planach przyznania lub zmiany pomocy. Jeśli uznaje ona, że plan nie jest zgodny z rynkiem wewnętrznym w rozumieniu artykułu 107, wszczyna bezzwłocznie procedurę przewidzianą w ustępie 2. Dane Państwo Członkowskie nie może wprowadzać w życie projektowanych środków dopóki procedura ta nie doprowadzi do wydania decyzji końcowej. C 326/92 PL Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej 26.10.2012

4. Komisja może przyjąć rozporządzenia dotyczące kategorii pomocy państwa, w odniesieniu do których Rada postanowiła, zgodnie z artykułem 109, że mogą one zostać zwolnione z procedury przewidzianej w ustępie 3 niniejszego artykułu.

Przemysł zbrojeniowy

Artykuł 346

1. Postanowienia Traktatów nie stanowią przeszkody w stosowaniu następujących reguł:
 - a) żadne Państwo Członkowskie nie ma obowiązku udzielania informacji, których ujawnienie uznaje za sprzeczne z podstawowymi interesami jego bezpieczeństwa;
 - b) każde Państwo Członkowskie może podejmować środki, jakie uważa za konieczne w celu ochrony podstawowych interesów jego bezpieczeństwa, a które odnoszą się do produkcji lub handlu bronią, amunicją lub materiałami wojennymi; środki takie nie mogą negatywnie wpływać na warunki konkurencji na rynku wewnętrznym w odniesieniu do produktów, które nie są przeznaczone wyłącznie do celów wojskowych.

Przedsiębiorstwa publiczne

Artykuł 106

1. Państwa Członkowskie, w odniesieniu do przedsiębiorstw publicznych i przedsiębiorstw, którym przyznają prawa specjalne lub wyłączne, nie wprowadzają ani nie utrzymują żadnego środka sprzecznego z normami Traktatów, w szczególności z normami przewidzianymi w artykułach 18 oraz 101–109.
2. Przedsiębiorstwa zobowiązane do zarządzania usługami świadczonymi w ogólnym interesie gospodarczym lub mające charakter monopolu skarbowego podlegają normom Traktatów, zwłaszcza regułom konkurencji, w granicach, w jakich ich stosowanie nie stanowi prawnej lub faktycznej przeszkody w wykonywaniu poszczególnych zadań im powierzonych. Rozwój handlu nie może być naruszony w sposób pozostający w sprzeczności z interesem Unii.

Rolnictwo

Artykuł 42

Postanowienia rozdziału dotyczącego reguł konkurencji stosują się do produkcji rolnej i handlu produktami rolnymi jedynie w zakresie ustalonym przez Parlament Europejski i Radę w ramach postanowień i zgodnie z procedurą przewidzianą w artykule 43 ustęp 2, z uwzględnieniem celów określonych w artykule 39. Rada, na wniosek Komisji, może zezwolić na przyznanie pomocy: a) na ochronę gospodarstw znajdujących się w niekorzystnym położeniu ze względu na warunki strukturalne lub przyrodnicze; b) w ramach programów rozwoju gospodarczego.

Transport

Artykuł 93

Zgodna z Traktatami jest pomoc, która odpowiada potrzebom koordynacji transportu lub stanowi zwrot za wykonanie pewnych świadczeń nierozzerwalnie związanych z pojęciem usługi publicznej.

Artykuł 96

1. Zakazane jest narzucanie przez Państwo Członkowskie w zakresie transportu wykonywanego wewnątrz Unii stosowania stawek i warunków zawierających jakikolwiek element wsparcia lub ochrony jednego lub kilku przedsiębiorstw bądź poszczególnych gałęzi przemysłu, chyba że jest ono dozwolone przez Komisję.
2. Komisja, z inicjatywy własnej lub na wniosek Państwa Członkowskiego, bada stawki i warunki, o których mowa w ustępie 1, uwzględniając w szczególności, z jednej strony, wymogi właściwej regionalnej polityki gospodarczej, potrzeby regionów słabo rozwiniętych i problemy regionów poważnie dotkniętych przez okoliczności polityczne oraz, z drugiej strony, skutki tych stawek i warunków dla konkurencji między różnymi rodzajami transportu. Komisja podejmuje niezbędne decyzje po konsultacji z każdym zainteresowanym Państwem Członkowskim

Inne metody interwencji państwa

- Zamówienia publiczne – kryteria (kwestia odpłatności)
- Definicja „państwa”
- Wsparcie kredytobiorców – zwiększenie wykorzystania kapitału prywatnego
- Wsparcie eksporterów
- Rozszerzenie wydatków na B+R na kolejne dziedziny – jednostki badawczo-rozwojowe

Literatura/źródła informacji

- www.uokik.gov.pl
- www.parp.gov.pl
- www.mazovia.pl
- www.funduszeuropejskie.gov.pl
- Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (wersja skonsolidowana)
- Ustawa o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej
- Ustawa o pomocy publicznej i restrukturyzacji publicznych zakładów opieki zdrowotnej

UNIVERSITY OF WARSAW

Faculty of Economic Sciences

Dziękuję Państwu za uwagę

E-mail: pmodzelewski@wne.uw.edu.pl